

CENTER FOR
THE DEFENCE OF
THE INDIVIDUAL

המוקד להגנת הפרט

مركز الدفاع عن الفرد

רחוב אבו עוביידה 4

ירושלים 97200

טל. 02.6283555

פקס. 02.6276317

شارع أبو عبيده ٤

ألقدس ٩٧٢٠٠

הاتف. ٠٢. ٦٢٨٣٥٥٥

فاكس. ٠٢. ٦٢٧٦٣١٧

mail@hamoked.org.il

www.hamoked.org.il

תיירים בארצם: ישראל מסרבת לשנות את כתובותיהם של פלסטינים שהיו בעבר תושבי רצועת עזה ומתנה את המשך מגוריהם בגדה המערבית בקבלת אשרות שהייה

זה למעלה מעשור נוקטת ישראל מדיניות שתכליתה לבודד את רצועת עזה ולנתקה באופן מוחלט מהגדה המערבית. במסגרת מדיניות זו, מטילה ישראל הגבלות קשות על חופש התנועה מהרצועה ואליה, תוך שהיא קורעת משפחות ומפרידה בין בני זוג ובין הורים לילדיהם.

מדיניות זו הגיעה לשיא עם פרסומו של נוהל החוסם באופן כמעט מוחלט את האפשרות לעבור מהרצועה לגדה לצורך מגורים. הנוהל, הקרוי בפי הצבא הישראלי "נוהל השתקעות", קובע כי רק ילדים יתומים, חולים כרוניים וקשישים במצב סיעודי – שאין להם קרוב משפחה אחר בעזה שיכול לטפל בהם, יוכלו לעבור לגדה ולהתגורר בה. הנוהל מרחיק לכת עוד יותר – "נישואין וכן הורות לילדים משותפים לא יהוו, כטעם יחיד, נסיבות הומניטאריות מיוחדות המצדיקות השתקעות [בגדה]".

לעומת זאת, תושבי הגדה המבקשים לחיות לצד קרובי משפחתם ברצועת עזה, יוכלו לעשות זאת בקלות, כל עוד יסכימו לחתום על התחייבות שלא לשוב לגדה לעולם – לא לביקורים ולא עם שינוי נסיבות החיים.

על פי נתונים רשמיים שמסרה ישראל, חיים כיום בגדה המערבית בין 19,000 ל-35,000 פלסטינים, שהיו בעבר תושבי הרצועה. למרות שהתחייבה בפני בג"ץ שלא לגרש אנשים אלה לרצועת עזה, מתעקשת ישראל שלא לאפשר את שינוי כתובת מגוריהם במרשם האוכלוסין באופן שישקף את המציאות, ומתייחסת אליהם כאל "שוהים בלתי חוקיים" בגדה. אנשים אלה חשופים בכל עת לסכנה של גירוש לרצועה בשל הרישום – השגוי בכוונה תחילה – של כתובתם.

גירסה מעודכנת של "נוהל השתקעות", שהציג הצבא באוגוסט 2013, מתיימרת לתת מענה לאוכלוסייה זו, אלא שמענה זה בא לאלץ את אותם אנשים לחיות כזרים בארצם, בכפוף ל"היתרי שהייה": גם מי שהתגורר בגדה המערבית מזה עשרות שנים, נדרש כעת להוכיח כי מרכז חייו הוא בגדה, ולהתחיל במסכת של בקשות ל"היתרי שהייה בגדה" ולחידושם בכל חצי שנה – בתום שלוש שנים של היתרים, רשאי המפקד הצבאי לשקול האם לשנות את כתובתו ולהעניק לו מעמד של קבע בגדה (אך אינו מתחייב לכך!). הוראה זו, שלכאורה נועדה להקל על אלה המתגוררים זה מכבר בגדה המערבית ומבקשים להסדיר את רישום מגוריהם, מציגה אותם למעשה כפורעי חוק ומתנה את המשך שהייתם בביתם בקבלת היתר – או להסתכן בגירוש מביתם.

ישראל אישרה זה מכבר כי רצועת עזה והגדה המערבית הינן שני חבלי ארץ של יחידה טריטוריאלית אחת. אי אפשר להפוך בין לילה פלסטינים המתגוררים בחלק אינטגרלי מארצם-שלהם למהגרים בלתי חוקיים או מסתננים.

יש לחדש לאלתר את התנועה בין רצועת עזה לגדה המערבית ולאפשר לפלסטינים לבחור את מקום מגוריהם כפי רצונם.